

Oost- en West-Vlaanderen
Vlaams-Brabant

uw kenmerk

ons kenmerk

datum 4-12-2003

bijlage(n)

Betreft Het gebruik van prioritaire signalen door middelen, ingeschakeld in de dringende geneeskundige hulpverlening (dienst 100)

Geachte,

Meer en meer wordt mijn dienst geconfronteerd met de vraag of ambulances en MUG-voertuigen hun prioritaire signalen gebruiken zoals voorzien in de wetgeving. Daarom maak ik van deze gelegenheid gebruik U de wetgeving terzake en de richtlijnen te schetsen.

1. Wetgeving inzake prioritaire signalen

Het Koninklijk Besluit van 1/12/1975 houdende het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer regelt in art 37 het gebruik van prioritaire signalen. Grosso modo komt het gebruik op het volgende neer :

1. Het blauwe zwaailicht mag gebruikt worden wanneer de ambulance een opdracht uitvoert.
2. Wanneer de ambulance of MUG (a) een opdracht uitvoert die daarenboven (b) dringend is (en alleen in deze gevallen) moet het voertuig zowel het blauwe zwaailicht als de sirene gebruiken. Enkel in deze gevallen valt het voertuig onder de wetgeving van de prioritaire voertuigen.
3. In dat geval mag het middel door het rode licht rijden, op voorwaarde dat het (a) eerst stopt en (b) geen gevaar vormt voor de andere weggebruikers. Dit punt werd in de omzendbrieven 900/E/81/0696 van 15/4/81 en 900/E/83/385 van 23/3/83 duidelijk benadrukt en het komt erop neer dat men stapvoets of traag het rode licht voorbijrijdt.

Naast dit specifieke artikel, staat het KB ook een aantal overtredingen toe aan voertuigen die prioritaire signalen voeren, doch enkel wanneer de aard van de opdracht dit rechtvaardigt (en dit staat dan ook telkens met deze frase gespecificeerd). Het gaat essentieel om volgende punten :

1. Volgens art 22quinquies 1 mag gebruik gemaakt worden van speciale wegen voor voetgangers, fietsers en ruiters.
2. Volgens art 22sexies 1 mag het voertuig zich begeven in de voetgangerszone
3. Volgens art 22septies 1 mag het voertuig in een speelstraat rijden
4. Volgens art 35.2.1, 7° is er een vrijstelling van de draagplicht van de autogordel voor de bestuurder en de passagiers
5. Volgens art 59.13 mag het voertuig de snelheidsbeperkingen overtreden
6. Volgens art 59.14 mag het voertuig door een groep van kinderen, scholieren, personen met een handicap en bejaarden rijden
7. Volgens art 72.5 mag het voertuig gebruik maken van een rijstrook voor het openbaar vervoer en volgens art 72.6 mag het ook op een speciale bedding voor openbaar vervoer rijden.

Uit de opsomming van de wetgeving blijkt dat de uitzonderingen die toegekend worden aan voertuigen die de prioritaire signalen voeren in het geval er (a) een opdracht is én (b) die opdracht dringend is.

2. Toepassing van de wetgeving in de dagelijkse praktijk

Enkel in het geval het een oproep vanwege een 100-centrale betreft, of een oproep waar de aangestelde van de 100-centrale mee akkoord gaat, kan deze als een opdracht beschouwd worden zoals voorzien in het KB van 1/12/1975. Andere ritten met middelen die regulier instaan voor de dienst 100, kunnen voor de dienst 100 niet beschouwd worden als ritten in opdracht.

Wanneer het middel naar de patiënt toe rijdt, is het potentieel dringende opdracht en mogen de prioritaire signalen gevoerd worden.

Wanneer het middel van de patiënt naar het door de aangestelde aangewezen ziekenhuis rijdt, mogen de prioritaire signalen gevoerd worden indien het volgens de MUG-arts een dringende oproep betreft, of, wanneer er geen MUG-arts bijkwam, volgens de behandelende ambulanciers een dringende opdracht betreft.

Wanneer het middel van het ziekenhuis terug naar de standplaats rijdt, loopt de opdracht nog wel, doch is er geen sprake meer van de notie "dringendheid" en mogen de prioritaire signalen niet gevoerd worden. In het uitzonderlijke geval dat het middel tijdens de weg terug toch ingezet wordt op last van de 100-centrale, begint men uiteraard aan een nieuwe opdracht, waarbij men naar de patiënt rijdt en de prioritaire signalen uiteraard mogen gevoerd worden.

3. Bijkomende opmerkingen

MUG en ambulance rijden tezamen naar het ziekenhuis

Vaak rijden ambulance en MUG tezamen naar het ziekenhuis, terwijl elk van deze middelen de prioritaire signalen voert. Dit is een situatie waarbij andere weggebruikers in gevaar gebracht worden omdat het voor deze weggebruikers niet steeds duidelijk is dat het om één dan wel twee voertuigen gaat. Daarenboven is het zo dat de patiënt zich in de ambulance bevindt en dat, wanneer zijn toestand instabiel is, de begeleidende MUG-equipe zich eveneens in de sanitaire cel bevindt. Er is bijgevolg geen enkele reden voor het MUG-voertuig om in deze gevallen prioritaire signalen te voeren en deze praktijk is ten zeerste af te raden.

Geldt de vrijstelling voor het dragen van de gordel

Hoewel ambulanciers en hun pasagiers volgens art 35.2.1, 7° vrijgesteld zijn van het dragen van een autogordel wanneer de aard van de opdracht dit rechtvaardigt (dus op het moment dat er prioritaire signalen gevoerd worden), lijkt het mij ten zeerste aangeraden dat ook in deze gevallen de gordel gedragen wordt. Ik wijs op het feit dat de opdracht in essentie gaat over de toestand van de patiënt en dat dit voor personen die op een met een autogordel uitgeruste zitplaats zitten, het geen enkel verschil maakt of de ambulance nu in opdracht is of niet. Er is bijgevolg geen enkele reden om de autogordel niet te dragen voor zij die regulier op een zetel, uitgerust met een autogordel, zitten, tenzij voor de patiënt (waarvoor een ander bevestigingssysteem bestaat) en voor hij die de verzorging van de ambulancier tijdens de rit actief waarneemt.

Door het rode licht rijden met een prioritair voertuig

De komst van de onbemande camera's aan kruispunten heeft tot een explosie van vaststellingen geleid om door het rode licht te rijden. Ik wijs op het feit dat men hoe dan ook moet stoppen, zodat ambulances en MUG-voertuigen die onredelijk snel door het rode licht rijden zich niet op art 37 van het KB van 1/12/75 kunnen beroepen.

Tegen de richting in rijden

Het tegen de richting in rijden in eenrichtingstraten is niet toegestaan.

Het 's nachts voeren van prioritaire signalen

Vele diensten vragen dat ze 's nachts vrijgesteld zijn van het voeren van de sirene bij een dringende opdracht. Het KB spreekt zich hier niet over uit, zodat impliciet kan besloten worden dat de sirene moet gevoerd worden. De omzendbrief 900/E/81/0696 stelt dat het op het laatste moment aanzetten van de sirene aan een rood licht verboden is, omdat dit de andere weggebruikers in gevaar kan brengen. Anderzijds stelt de omzendbrief 900/E/83/385 van 23/3/1983 dat het onnodig gebruik van prioritaire signalen niet aan te raden is. Voor 's nachts betekent dit dat wanneer een chauffeur van een prioritair voertuig wenst gebruik te maken van zijn rechten als prioritair voertuig, hij sirene en blauw zwaailicht zal moeten gebruiken. Uiteraard zegt het gezond verstand dat de prioritaire signalen 's nachts alleen gebruikt worden wanneer ze zeker nodig zijn, wat 's nachts een verschil kan maken met overdag, ook al is de medische situatie kennelijk identiek. Wanneer de prioritaire signalen 's nachts aan een kruispunt aangezet worden, moeten ze voldoende vroeg aangezet worden, zodat de andere weggebruikers tijdig gewaarschuwd worden van de aankomst van een voertuig met prioritaire signalen.

Met de meeste Hoogachting,

Dr. W. Haenen

Federaal Gezondheidsinspecteur Oost- en West-Vlaanderen
Federaal Gezondheidsinspecteur a.i. Vlaams-Brabant